

První činoherní premiéra DF JAMU: dražba Čechova

Mimoslovním prostorem dvou slavných Čechovových her, geniálním plátnem Gioconda od Leonarda da Vinciho, ale také osobnostmi významných ruských básníků Arsenije Tarkovského či Mariny Cvětajevové se inspirovala nová inscenace Světová duše. Autorský scénář režisérky Oxany Smilkové nastudovali její svěřenci, studenti letošního absolventského ročníku činoherního herectví z Divadelní fakulty JAMU. Premiéra Světové duše se uskuteční ve středu 5. září v Divadle na Orlí. Začátek prvního uvedení je stejně jako při první repríze nadcházející den vždy v 19 hodin.

„Používám figury ze známých her Višňový sad a Racek. Vypouštíme ale jejich slavné příběhy, jedná se nám o zlomové okolnosti v syžetech obou známých her,“ poznamenala režisérka Smilková ke svému scénáři i pedagogické režii. Název inscenace Světová duše pochází od stejnojmenné hry mladého Trepleva tedy ústřední figury Racka, kterou chce sehrát publiku a v níž hledá nové formy umění. Jde o slavný Treplevův manifest navrhuující nové pojetí divadla i herecké tvorby

V nové dvouhodinové inscenaci s přestávkou se objeví devět mladých činoherců hned v tuctu figur. Vedle Trepleva a jeho matky, herečky Arkadiny na jevišti školní scény na Orlí ožijí také postavy statkářky Raněvské, jejího bratra Gajeva, podnikatele Lopachina, věčného studenta Trofimova či starého majordoma Firse tedy hlavních hrdinů Višňového sadu. „Hlavním tématem Čechovovy dramatiky je osudovost lásky a její mimočasovost i nesmrtelnost. Nechceme ovšem potvrdit jen tato témata. Naším hlavním cílem je, aby mladý herec pochopil zóny vlastního autorství v klasické dramatice. Aby pochopil, jak může vytvořit vlastní autorskou postavu,“ doplnila režisérka.

Podobně jako při dražbě višňového sadu v Čechovově hře se režisérka Smilková rozhodla ve své inscenaci imaginárně dražit světové umění, ať už jsou to Čechovovy dramatické skvosty či slavná Mona Lisa. Hrdinům její inscenace se totiž zdá, že celosvětová klasika jde do aukce, je rozprodávána. V této autorské koláži různých snů a fantasmagorií půjde podle autorky místy až o jakýsi surrealistický sen. „Zvítězí klasika v moderním světě umění, kde se skoro všechno stává prodejným zbožím,“ ptá se svojí Inscenací Smilková a staví v ní kontrast k dnešní pragmatické společnosti.

Scéna a kostýmy jsou dílem Jevgenije Kulikova. Vše se podle režie děje v dekoraci k inscenaci Višňový sad, ale kulisy představují zároveň také lustry z pařížského Louvru, kde nejslavnější portrét všech dob visí. Co má s naznačenými vizemi z Čechova společného La Gioconda? „Její přítomnost nám odhalí ještě jednu vlastnost klasiky: multifunkčnost a mnoho vrstevnatost jejího tvůrčího prostoru?“ dodává režisérka.

Není bez zajímavosti, že mladí profesionálové budou v inscenaci sami hrát na hudební nástroje jako je klavír, bicí, flétna, dvě kytary či housle. Scénická hudba má podle autorky a režisérky Světové duše dvě vrstvy: poprvé hrají herci Mozarta či středověkou hudbu, ale zazní také jejich autorské kompozice. „A v jednom okamžiku se ozve i ruská tematika v podobě variace na ruský valčík,“ doplnila k zajímavému večeru sama Smilková. V inscenaci účinkují Matyáš Darnady, David Bosh, Dana Jaceková, Aneta Klimešová, Ondřej Kolín, Michal Kraus, Vít Malecha, Viktória Pejková a Simona Rejdová.

Mgr. Luboš Mareček, Ph.D.